

nu kom til at erkjende for at være fæstepligtigt, Fæstetvangen da siebliffelig skulde indtræde. Jeg skjønner ikke rettere, end at de samme Grunde til i dette Tilfælde at indrømme en Pempelse, som vare tilstede, da det oprindelige Forslag forelaa, og som ligeledes erkjendtes for at være tilstede og fandt sit Udtryk i, hvad der blev vedtaget ved Sagens 2den Behandling, ogsaa ville være tilstede nu, selv om det Forslag vedtages, som er stillet under Nr. 2 af Udvalgets Flertal. Jeg skjønner ikke rettere, end at man, hvis det Underændringsforslag, som er stillet af mig under Nr. 8, ikke vedtages, vil sætte Indenrigsministeren i den Nødvendighed at skulle fremtvinge en Forandring af allerede bestaaende Forhold, hvilken Forandring da ventelig vil vise sig at gaa i den Retning, at den paagjældende Godseier vil blive nødsaget til at give den Mand, der kun har leiet Jorden paa Aaremaal, Fæste paa den Jord, som han saaledes har leiet. Men dette forekommer mig ikke at være billigt og heller ikke nødvendigt, og jeg har derfor, som sagt, tilladt mig i Modsetning til Udvalgets Flertal, der nu vil have de to Stykker af § 4 udslettede af Lovforslaget, under Nr. 8 at foreslaa, at de skulle erstattes ved en lignende Bestemmelse. Jeg skal hermed tillade mig at anbefale det ærede Thing at vedtage dette mit Underændringsforslag og derefter at vedtage Udvalgets Ændringsforslag under Nr. 2, ligesom dets Forslag under Nr. 3.

Hvad angaar det af flere ærede Medlemmer under Nr. 13 stillede Forslag, da tilstaar jeg, at jeg ikke kan tillægge det nogen stor Betydning. Det forekommer mig nemlig med Hensyn til Hovedanvendelsen af Nr. 1 i § 4, at der næsten ikke kan være nogen Tvivl om, hvad der efter den bestaaende Ret er fæstepligtigt eller ikke. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at de i det første Stykke af § 1 nævnte Jordbrug bestaa af fæstepligtigt Jord, og der kan med Hensyn til den overveiende Del af de i det andet Stykke af § 1 nævnte Jordbrug heller ikke let reise sig et saadant Spørgsmaal. Der er egentlig kun eet Tilfælde, hvortil Spørgsmaalet kan opstaa, men det gjør ogsaa, at jeg heller ikke vil modsætte

mig de ærede Medlemmers Forslag. Det er et Tilfælde, som jeg tillod mig at fremdrage allerede ved Sagens 2den Behandling, da jeg endogfaa havde stillet et Forslag derom, som jeg dog paa Grund af, at det igjen gik for vidt, fandt mig foranlediget til at tage tilbage, og det er, hvor der er Tale om Jordbrug med 1. Tønde Hartkorn, hvortil der knytter sig forskjellige Næringsbrug, altsaa netop om dem, som man i § 1, 2det Stykke, har betegnet ved at tilføie: „hvis Hovedbedrift er Algerbrug“. Det er efter min Overbevisning væsentlig disse Jordbrug, der ville blive ramte af det Ændringsforslag, som den ærede 2den Landssthingsmand for 9de Kreds (Estrup) tilligemed flere andre Medlemmer har stillet under Nr. 13. Om der skulde være et saadant enkelt Tilfælde, som er indbefattet under 2det Stykke af § 1, med Hensyn til hvilket der kan tvistes om, hvorvidt Jorden in casu nu er fæstepligt underkastet eller ikke saa ser jeg ikke nogen Vanskelighed ved at lade ogsaa dette enkelte Tilfælde, som jeg holder mig for overbevist om ikke har nogensomhelst videre Betydning, blive Gjenstand for Domstolens Afgjørelse med Hensyn til det Spørgsmaal, hvorvidt Stedet efter den hidtil gjældende Ret er fæstepligt underkastet eller ikke. Jeg tilstaar for Øvrigt, at jeg maa finde, at Affattelsen af § 4, Nr. 1, naar den i Ændringsforslaget under Nr. 13 indeholdte Bestemmelse bliver tilføiet, hverken vil blive smut eller meget korrekt; men dette er mig ikke nogen tilstrækkelig Grund til, naar jeg for Resten maa erkjende, at der er en virkelig Realitet i Forslaget, da bestemt at modsætte mig det. Jeg tror, som sagt, ganske vist ikke, at det vil have nogen stor Betydning, hvad enten det høie Thing vil vedtage det omtalte Ændringsforslag eller ikke; men i de Tilfælde, der af mig ere nævnte — nemlig med Hensyn til Møller, Kroer, Teglværker og Sligt — kan det dog have nogen Betydning, idet Reglen da vil blive, at saadanne Jordbrug i de fleste Tilfælde ikke ere fæstepligtige, hvorimod Reglen, hvis Bestemmelsen ikke tilføies, saavidt jeg skjønner, vil være den, at de ere fæstepligtige.